

ONDERWERP	Planning negatieve conditionering wolf
DATUM	23-05-2024
VAN	5.1.2.e
TELEFOONNUMMER	5.1.2.e
TEAM	NEL

Essentie / samenvatting:

Naar aanleiding van enkele incidenten met confrontaties tussen wandelaars met honden en een wolf, hebben onafhankelijke deskundigen aangegeven dat de wolf negatief geconditioneerd moet worden. Het gedrag van de wolf is afwijkend en behoeft negatieve conditionering om enerzijds het gedrag van dit exemplaar aan te passen, en anderzijds om verkeerd voorbeeldgedrag aan eventuele welpen te voorkomen. Mogelijkheden zijn verdoven d.m.v. een verdovingsgeweer, wildklem, zenderen en vervolgens paintball. De negatieve conditionering dient op korte termijn te gebeuren. Dit vanwege het afwijkende gedrag, omdat het recreatieseizoen gestart is en om verkeerd voorbeeldgedrag voor mogelijke welpen voor te zijn. De aanvraag behelst het vangen van de wolf (via verdovingsgeweer of wildklem), het zenderen van de wolf om vervolgens het gedrag van de wolf te kunnen monitoren en tot verdere negatieve conditionering over te kunnen gaan (paintball). NEL dient de aanvraag in en daarvoor is een tijdspad opgesteld. Het tijdspad tot de daadwerkelijke uitvoering, de start van vangen, zenderen en negatieve conditionering hangt af van de (juridische) onderbouwing die aangeboden wordt aan vergunningverlening (VVN) en hun afweging en advies. Indien het toestaan van de wildklem (Soft catch traps) voor het vangen van de wolf mogelijk is onder de Europese wetgeving, kan de aanvraag rond half juni gereed zijn. Of dan gestart kan worden met de vergunde activiteiten is afhankelijk van externe factoren, zoals bezwaar en beroep.

Inleiding:

In de afgelopen periode zijn er incidenten geweest met interactie tussen wolven en mensen met honden. Onafhankelijke experts hebben, conform daarover afgesproken procedures, geadviseerd de wolf negatief te conditioneren op basis van validatie van de meldingen. Om dit effectief te doen, is het vangen van de wolf noodzakelijk. Het dier wordt vervolgens gezenderd om het gedrag en de locatie van de wolf te monitoren om vervolgens verder negatief te kunnen conditioneren. De zender wordt dus gebruikt om het gedrag en de effecten van de eerste negatieve conditionering te monitoren. De vergunningaanvraag behelst het gehele proces van vangen, verdoven, zenderen en negatief conditioneren en monitoren. Omdat er 4 zaken zijn die grote invloed hebben op de planning van het indienen van de aanvraag, zijn deze hieronder opgesomd

Factoren van invloed op de planning:

1. Experts geven, op basis van vorig jaar opgedane ervaring (namelijk het niet lukken van verdoven met een verdovingsgeweer) en internationale consultatie, aan dat de inzet van een wildklem noodzakelijk is om de wolf effectief te kunnen vangen voor het zenderen. Het gebruik van de wildklem lijkt echter verboden op basis van Europese wetgeving, hoewel het middel wel is ingezet in Duitsland. Momenteel worden de mensen met de betreffende kennis en ervaring aangeschreven om de gronden waarop deze inzet is gestoeld te achterhalen. Dit voor een goede onderbouwing van de inzet van de wildklem richting vergunningverlening. Zonder wildklem wordt de mogelijkheid van zenderen en negatief conditioneren als onmogelijk beschouwd. Mocht vergunningverlening op basis van de onderbouwing neigen naar een negatieve beslissing, wordt door NEL gekeken naar het aanvragen van een second opinion. De juridische houdbaarheid van het besluit is van groot belang, omdat er bij beroep ook vertraging of erger kan optreden. Zie onder kopje 4. NB Een eerste jurist komt al tot de conclusie dat het gebruik van een wildklem niet is toegestaan op basis van de wildklemverordening.

2. Verder wordt (afhankelijk van de juridische beoordeling van inzet wildklem) een plan van aanpak, opgesteld door wolvendeskundigen, benodigd geacht voor het vergunnen van de gevraagde activiteiten voor dit en vergelijkbare incidenten. In dit geval wordt het document van vorig jaar geüpdatet dat gebruikt is bij de eerdere aanvraag voor het zenderen van wolven in provincie Utrecht. De planning is dat dit plan op 6 juni gereed is om intern besproken te worden. De opvolgende week kan dan de definitieve aanvraag worden ingediend, mits aan bullit 1 is voldaan.
3. Een ander punt voor de planning is de inschatting van de onherroepelijkheid van de gevolgen van de gevraagde activiteiten. Als er onherroepelijke negatieve gevolgen zijn, dient onder de Omgevingswet een termijn van vier weken, na publicatie, voor de inwerkingtreding aangehouden te worden. Als er geen onherroepelijke gevolgen zijn, treedt de vergunning direct bij publicatie in werking. In het plan van aanpak, genoemd onder bullit 2, wordt aangegeven of onherroepelijke gevolgen worden verwacht. Het betekent in dat geval dat het vier weken extra duurt alvorens de negatieve conditionering kan starten.
4. Zaken rondom negatieve conditionering van de wolf liggen maatschappelijk gevoelig en bij enkele partijen in het bijzonder. Daarmee wordt de kans dat er in beroep gegaan wordt tegen het te nemen besluit als groot ingeschat. Daarom wordt er bij de vergunningaanvraag op gestuurd de onderbouwing juridisch sluitend te krijgen. Ook dan wordt de kans als hoog ingeschat, dat het besluit wordt aangevochten. Dit zorgt ook voor mogelijke vertraging tot de daadwerkelijke negatieve conditionering. Omdat dit proces niet in onze invloedssfeer ligt is de inschatting van extra tijd lastig. Op basis van ervaring wordt ingeschat dat dit circa 4 weken extra tijd betekent.
5. Omdat het een gevoelig dossier betreft met een grote kans op bezwaar en beroep, ligt het mandaat bij Gedeputeerde staten van Utrecht. Deze procedure duurt langer dan de reguliere routing via de teamleider. In het BBOT 28 mei wordt dit proces alvast aangekondigd en wordt gevraagd om een schriftelijke instemming. Mocht dat niet worden gehonoreerd, dan dient met een extra week rekening gehouden te worden.

Als het beroep wordt aangetekend in de laatste dagen van de periode van 4 weken onder bullit 3, betekent dit circa 8 weken extra tijd, na publicatie, voordat de negatieve conditionering eventueel ingezet kan worden. Dit laatste is afhankelijk van de uitspraak van de rechter. Al met al is het krachtig doorpakken en tegelijkertijd lopen op eieren.

Kanttekeningen en bestuurlijke gevoeligheid:

- Het betreft een maatschappelijk dossier met grote urgentie gezien de situaties die zich hebben voorgedaan en de voorbeeldrol van deze wolf. Dit betekent dat grote zorgvuldigheid wordt betracht bij het proces van vergunningaanvraag. De samenwerking tussen de aanvragers en vergunningverlening is intensief en verloopt goed.
- Deze aanpak is conform de interprovinciale interventierichtlijn die bepaalt dat bij wanneer een wolf meerdere keren mensen benaderd en agressief gedrag vertoont richting (aangelijnde) honden, overgegaan kan worden tot een toestemmingsbesluit voor negatieve conditionering. Dit is het geval in de provincie Utrecht
- Er is echter een groot gat tussen de interventierichtlijnen en de uitvoering, zo blijkt ook weer uit de uitspraak van de voorzieningenrechter over het negatief conditioneren van een wolf. Dit betekent dat het team tegen veel onduidelijkheden oploopt. Dit vraagt om zorgvuldigheid, wetende dat de urgentie en spoed groot is. Op het BBOT van morgen wordt dit ook aan de andere leden van Gedeputeerde Staten toegelicht.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven:

Op basis van de expert-judgement en de eerder opgedane ervaring is er geen alternatief voor deze situatie. De onderbouwing hiervan is cruciaal in de aanvraag, zo blijkt uit de uitspraak van Gelderland.

Communicatie:

Over dit proces wordt vooralsnog niet extern gecommuniceerd. Communicatie wordt later afgestemd met betrokkenen. De conclusies rond mogelijk gebruik wildklem, (bullit 1) zijn van essentieel belang. Eerder is ervaren dat het alternatief namelijk verdoven via een verdovingsgeweer niet lukt. Volgende week volgt dan ook een update in het PO LG.